samen

WIJ MAKEN GEZOND GEWOON

Beleidsplan 2023-2026

Vastgesteld door het Algemeen Bestuur | 30 maart 2023

INHOUDSOPGAVE

1 Van toekomstvisie naar beleidsplan

2 Voorkomen als het kan, beschermen als moet
- Onze ambitie
- Ons geluid

3 Iedereen verschillend, allemaal gelijk
- Onze ambitie
- Ons geluid

4 Overal om ons heen, binnen en buiten
- Onze ambitie
- Ons geluid

5. Zelf maar niet alleen
- Onze ambitie
- Ons geluid

6. Een gezonde organisatie

VOORWOORD

Wij maken samen gezond gewoon'. Dat is de toekomstvisie op publieke gezondheid, die we begin 2023 met elkaar hebben vastgesteld. De komende tien jaar is die ambitie het leidende principe bij alles wat we doen. Een visie voor een langere periode, omdat de uitdagingen van vandaag de dag ook om een langere adem vragen. Niet alleen van de GGD, ook van de samenleving. We hebben gewerkt aan een gezamenlijke visie, omdat publieke gezondheid immers niet alleen van de GGD is. Om echt het verschil te kunnen maken, hebben we alle schakels in het netwerk van publieke gezondheid nodig. Samen zorgen we ervoor dat positieve gezondheid echt een thema van ons allemaal wordt en als vanzelf wordt meegenomen bij ieder maatschappelijk vraagstuk.

Onze visie is tot stand gekomen door onszelf de vraag te stellen: Hoe ziet de publieke gezondheid eruit in 2033? Samen met GGD Hart voor Brabant zijn we op zoek gegaan naar het antwoord op die vraag. Daarbij hebben we onze medewerkers, bestuurders, ketenpartners en inwoners betrokken. We organiseerden zes Visie Cafés in onze werkgebieden en spraken met ongeveer tweehonderd collega's, bestuurders, raadsleden en ketenpartners. Ook zijn we de straat opgegaan om de input van inwoners op te halen.

Een visie voor de lange termijn vraagt natuurlijk wel om doelen op de korte termijn. In dit beleidsplan vind je daarom hoe wij in de periode 2023 – 2026 willen werken aan het vanzelfsprekend maken van het onderwerp gezond gewoon. Om onze doelen te bereiken, laten wij ons gezonde geluid horen: eerlijk, gedurfd en vernieuwend. Eerlijk door onze boodschap te ondersteunen

met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. Gedurfd doordat we het onafhankelijke verhaal vertellen, ook als dat niet het leukste verhaal is. We blijven gezondheid agenderen en samenwerken om ons (tegen)geluid nog luider te laten klinken. En vernieuwend door soms buiten de gebaande paden te treden en te kiezen voor nieuwe mogelijkheden en technologieën om mensen beter te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. Dit doen we in verbinding en samenwerking met onze partners en steeds vanuit het principe van positieve gezondheid.

We streven er ook in de komende beleidsperiode naar dat iedereen in West-Brabant de kans krijgt om gezond, veilig en gelukkig op te groeien, te leven en te werken!

Marian Witte, bestuursvoorzitter GGD West-Brabant

Sebastiaan Baan, directeur Publieke Gezondheid

1. VAN TOEKOMSTVISIE NAAR BELEIDSPLAN

VAN TOEKOMSTVISIE NAAR BELEIDSPLAN

Dit beleidsplan is afgeleid van onze toekomstvisie die is opgebouwd uit vier thema's (blauw). Op elk van die thema's laten wij ons gezonde geluid horen (geel).

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

Preventie is de sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in. Maar natuurlijk vergeten we niet waar we goed in zijn: we blijven als organisatie klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

EERLIJK GELUID

Wij vertellen het eerlijke verhaal, ook als dat niet het leukste verhaal is. Dat ondersteunen we met betrouwbare feiten en gedegen onderzoek. We weten als geen ander hoe we deze schat aan informatie moeten duiden en welke verbanden we kunnen leggen om keuzes te kunnen onderbouwen.

VERNIEUWEND GELUID

We vernieuwen en experimenteren, om mensen te bereiken en te helpen bij het maken van gezonde keuzes. We weten wat goed gaat en kijken van daaruit verder. We schuwen de nieuwste mogelijkheden en technologieën niet en durven af te wijken van wat vertrouwd is.

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Wie gezond zijn al gewoon vindt, kan het zelf. En wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden. Niemand hoeft het tenslotte alleen te doen.

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

GEDURFD GELUID

Ons geluid moet gehoord worden. Alleen dan kunnen we het effect bereiken dat we willen. We blijven gezondheid agenderen en werken samen om ons geluid nog luider te laten klinken.

2. VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

VOORKOMEN ALS HET KAN, BESCHERMEN ALS HET MOET

Preventie is dé sleutel tot een gezonde toekomst. Daarom zetten we daar vol op in, vanuit het principe van positieve gezondheid. Maar natuurlijk blijven we ook klaar staan om mensen te helpen als dat nodig is.

Voorkomen is beter dan genezen. Nu én in de toekomst. Daarom richten we ons vooral op preventie. Zodat mensen zo lang mogelijk gezond blijven. We bevorderen en beschermen de gezondheid van mensen in West-Brabant. En we helpen mensen het zelf te doen. Met als doel om vroeg gezondheidsrisico's op te sporen en hierop in te spelen. Door preventie is het voor veel mensen mogelijk om gezonder te leven én gezond oud te worden!

Maar preventie helpt ook bij het samen voorkomen van onnodige zorgkosten. En bij het toegankelijk houden van de zorg voor mensen die het het hardste nodig hebben. Maar bovenal doen we dit omdat je met een betere gezondheid meer tijd over hebt voor een leuker en gelukkiger leven! En door het slim inzetten van data kunnen we dat ook steeds beter. Op die manier weten we waar en bij wie we moeten adviseren om de gezondheidswinst te vergroten.

Preventie betekent ook dat we de gezondheid beschermen waar dat nodig is. Beschermen tegen gezondheidsrisico's waar je jezelf niet tegen kúnt wapenen; bijvoorbeeld als het gaat om milieu, luchtkwaliteit en infectieziekten. Ook dan kan de samenleving vertrouwen op de kracht van de GGD. Als stabiele en betrouwbare organisatie staan wij klaar om mensen te helpen als dat nodig is. Hierbij zijn impactvolle, effectieve interventies de basis van onze preventie-infrastructuur.

Ambitie: In 2027 heeft de GGD, samen met partners, voor inwoners een fundament gebouwd voor een gerichte regionale en lokale aanpak op het gebied van preventie en gezondheid.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We maken data en kennis over gezondheid voor iedereen beschikbaar en bruikbaar.
- We versterken onze pandemische paraatheid en integreren de opgebouwde structuren in onze reguliere organisatie.
- We zetten meerdere regionale vaccinatie- en expertisecentra op.
- We versterken onze samenwerking met de andere Brabantse GGD'en en het wetenschappelijke veld.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan het gezamenlijk aansluiten van de drie Brabantse GGD'en bij diverse werkplaatsen van universiteiten en het beschikbaar stellen voor burgers van verschillende dashboards met gezondheidsinformatie.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We versterken onze regionale preventieve rol en werken hierbij in nauwe verbinding met onze regionale en landelijke partners.
- We zijn dé toegankelijke en laagdrempelige adviseur over preventie en publieke gezondheid.
- We kiezen samen met (keten) partners alleen voor interventies en aanpakken die échte impact maken.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan een proactieve en coördinerende (advies)rol op de thema's van het Gezond en Actief Leven Akkoord in de regio en aan versterking van de samenwerking met het bedrijfsleven.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We werken aan één gezamenlijk JGZ-aanbod voor heel Noord-Brabant.
- We onderzoeken de mogelijke inzet van innovatieve oplossingen zoals 'serious gaming' en avatars.
- We zoeken de samenwerking op met minder of niet vanzelfsprekende partners in de publieke gezondheid.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan samenwerking met deurwaarders, postbezorgers en woningcorporaties om kwetsbare inwoners eerder te bereiken en te helpen.

3. IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

IEDEREEN VERSCHILLEND, ALLEMAAL GELIJK

We zijn allemaal anders, maar willen uiteindelijk allemaal hetzelfde: gezond opgroeien en oud worden. Dat moet écht voor iedereen mogelijk zijn. Wij maken ons sterk voor iedereen in kwetsbare situaties.

Iedereen is anders. Zelf doen werkt voor heel veel mensen goed, maar niet voor iedereen. Om te achterhalen wie het wel en niet zelf kan, hebben we veel waardevolle informatiebronnen. Door data te duiden en te combineren, weten we welke groepen zich in kwetsbare situaties bevinden of gaan bevinden. Zo kunnen we de mensen die extra hulp nodig hebben, gericht bijstaan en helpen. We vormen een vangnet voor mensen die vastlopen en het niet zelf kunnen.

Hoe groot de verschillen tussen individuen ook zijn, we spreken pas over een succes als er gelijke gezondheidskansen zijn voor iedereen. Hoe kleiner de verschillen, hoe gelukkiger we als samenleving zijn. Daarom maken we helder wat er nodig is om gezondheidsverschillen te verkleinen in plaats van te vergroten. We blijven dit onderwerp op de agenda zetten en laten dit niet los voordat die gelijke gezondheidskansen echt werkelijkheid zijn. Daar maken we ons sterk voor.

Ambitie: In 2027 zien we de groei in gezonde levensjaren bij iedereen in West-Brabant toenemen, waarbij de GGD focust op de groep die dit het hardst nodig heeft.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We hebben continu in beeld hoe het met onze inwoners gaat.
- We achterhalen welke groepen extra aandacht nodig hebben, door gebruik te maken van kennis uit (wetenschappelijke en aanvullende) onderzoeken en ervaringskennis van onze inwoners. We koppelen deze kennis aan de data van onze (keten)partners. We willen ongelijk investeren in gelijke gezondheidskansen.
- We leggen middels health in all policies actief de verbinding met andere domeinen zoals wonen, economie en veiligheid.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan het koppelen van de data uit onze gezondheidsmonitor aan onder andere de cijfers van het CBS, om zo de doelgroepen beter in beeld te brengen.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We passen onze dienstverlening aan voor mensen bij wie we op een andere manier hetzelfde bereiken (o.a. meer zelfzorg). We besteden meer tijd aan mensen in een (potentieel) kwetsbare situatie.
- We zetten innovaties in (via/door het netwerk) waarmee we problemen vanuit de basis aanpakken en oplossen, samen met partners en de doelgroep.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan de pilot 'Rookvrij leven voor iedereen' in twee wijken in Breda en Roosendaal. Het gaat hierbij om een 2,5 jarig traject -gericht op lage SES- in een coalitie met welzijnsorganisaties, ervaringsdeskundigen, sleutelfiguren en Stoppen met Roken aanbieders.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We maken het beleid samen met de doelgroep en ervaringsdeskundigen.
- We werken digitaal waar het kan en face-to-face waar het moet.
- Samen met publieke en private (keten)partners experimenteren we met nieuwe aanpakken die de gezondheidsverschillen echt kleiner maken.

We denken hierbij aan het samen met (keten)partners ontdekken van het gebruik van ervaringskennis in beleid en aan de inzet van de doorbraakmethode (Instituut Publieke Waarden).

4. OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

OVERAL OM ONS HEEN, BINNEN EN BUITEN

Gezond leven start met een omgeving die daarop is ingericht. Daarom zetten we gezondheid en veiligheid altijd voorop: zowel binnen als buiten, offline en online.

Hoe mooi zou het zijn: een omgeving die is ontworpen en ingericht om ons gezond te maken en te houden. Met genoeg groen in de buurt, ruimte voor kinderen om veilig buiten te spelen en een gezonde luchtkwaliteit. Zo kunnen inwoners ontsnappen aan druk en stress en krijgen ze de mogelijkheid om even 'uit te staan'. Gezond wonen is daarbij een belangrijk element. We hebben aandacht voor zowel de leefomgeving en werkomgeving als de sociale omgeving. Door die omgeving vaker te benaderen vanuit het gezondheidsperspectief, kunnen we eenzaamheid tegengaan en zelfredzaamheid en de mentale gezondheid bevorderen. Buiten en binnen.

Niet alleen een gezonde buitenwereld, ook een gezonde virtuele wereld is belangrijk. Zowel voor jongeren als ouderen. Met aandacht voor weerbaarheid, omgaan met prikkels, veiligheid van je gegevens en een gezonde balans tussen offline en online.

Ambitie: In 2027 zijn gezondheid, (sociale) veiligheid en duurzaamheid prioriteit in de leefomgeving en wijkontwikkeling.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We gaan vanaf de start van ontwikkelingstrajecten het eerlijke gesprek met onze gemeenten en partners aan. Dit doen we op basis van data, onder andere uit de BROS vanuit de 'kwaliteitsimpuls advisering omgevingsvisies en omgevingsplan'.
- We geven samen met ketenpartners een onderbouwd, objectief en onpartijdig gezondheidsadvies op het gebied van ruimtelijke ordening, milieu en infectieziektevraagstukken.

We denken hierbij ook aan advies over wijkinrichting ter bevordering van mentale gezondheid, gelijke gezondheidskansen en gezond ouder worden.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We onderzoeken op welke plekken de impact op gezondheid het grootst is, zodat we aan de juiste tafel of in het juiste netwerk ons geluid kunnen laten horen.
- We agenderen dit voortdurend bij gemeenten en in het netwerk.
- We geven uitgesproken adviezen aan de gemeenten over de inrichting van een gezonde, duurzame en (sociaal) veilige leefomgeving.
- We adviseren om goed onderbouwde en effectieve interventies/aanpakken in te zetten en hierop verder te bouwen met evaluaties en onderzoek.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan een verbod op frituurzaken in de buurt van scholen. Ook denken we aan intensivering van de samenwerking met nutsbedrijven, deurwaarders et cetera.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We adviseren samen mét onze partners.
- We versterken de samenwerking met minder vanzelfsprekende partners.
- We verleggen de focus van de negatieve effecten van de omgeving op gezondheid naar hoe de omgeving zo kan worden ingericht dat deze juist gezondheid bevordert.
- We adviseren op 'nieuwe' thema's zoals klimaat, straling, energie, duurzaamheid en economie maar ook op een gezonde balans tussen de online en offline omgeving.
- We voeren samen met inwoners innovatieve projecten uit..

We denken hierbij bijvoorbeeld aan samenwerking met het bedrijfsleven. We denken ook aan de inzet van een app zoals 'de veehouderij & gezondheid app' om de impact van een veehouderij op de positieve gezondheid van omwonenden inzichtelijk te maken.

5. ZELF, MAAR NIET ALLEEN

ZELF, MAAR NIET ALLEEN

Niets is zo persoonlijk als je eigen gezondheid. Maar niemand hoeft het alleen te doen. Wie onze kennis wil gebruiken, weet ons te vinden.

Stel je een toekomst voor waarin mensen in staat zijn voor zichzelf te zorgen en daarbij bewuste gezondheidskeuzes maken. Hoe mooi zou het zijn als we die zelfredzaamheid bereiken. Voor zowel inwoners als professionals is (zoveel mogelijk) eigen regie enorm belangrijk, in elke levensfase. Een toekomst waarin inwoners kunnen vertrouwen op professionals die luisteren en beschikbaar zijn wanneer dat nodig is en niet langer vertellen hoe het moet en 'met het vingertje wijzen'.

Om ervoor te zorgen dat mensen zelf de regie kunnen nemen en houden, is kennis en informatie laagdrempelig beschikbaar, ook voor mensen die minder goed zijn in de Nederlandse taal. Jongeren, volwassenen en ouderen hebben elk hun eigen informatiebehoeften en manieren om die informatie te vinden en toe te gaan passen. Aan ons de opdracht om hier zo goed mogelijk bij aan te sluiten. Zo bieden we mensen de mogelijkheid om passende vaardigheden te ontwikkelen waarmee ze invulling geven aan hun eigen gezondheid. Denk daarbij aan basisvaardigheden om je te redden in de maatschappij, gezond opvoeden door ouders, maar ook hoe je hulp kunt en durft te vragen als dat nodig is omdat je het bijvoorbeeld moeilijk vindt om de gezonde keuze zelf te maken.

Ambitie: In 2027 zijn de kennis en informatie om zelf regie te kunnen nemen en houden laagdrempelig beschikbaar in West-Brabant.

EERLIJK GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- Via data en informatie geven we inzicht in wat een goede keuze is en wat dit kan betekenen voor je gezondheid.
- We zetten onze expertise op het gebied van Preventie en Gezondheid laagdrempelig in voor onze inwoners en partners en we delen onze kennis lokaal, regionaal en landelijk.
- We helpen mensen om zelf keuzes te maken en niet die verantwoordelijkheid van hen over te nemen.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan de coronamonitor t/m 2025 en het regiobeeld IZA. We denken ook aan uitvoering van 'wij zijn zelf het medicijn': wat je zelf nu al kunt doen om de kans op onder andere dementie te verkleinen.

GEDURFD GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We werken digitaal waar het kan, face-to-face waar het moet.
- We maken onze dienstverlening nog persoonlijker, waardoor die beter aansluit bij ieders behoefte.
- We versterken de omgeving rondom het kind in hun opvoedrol en leggen meer regie bij jeugdigen neer.
- We vertrouwen op onze inwoners en geven hen de regie om hun eigen verantwoordelijkheid te nemen.

We denken er hierbij bijvoorbeeld aan om samen met (keten)partners meer gebruik te maken van steungezinnen en buddy's, zodat we inwoners met minder gezondheidsvaardigheden beter kunnen ondersteunen.

VERNIEUWEND GELUID

Hieraan dragen wij als volgt bij:

- We leren mensen -collectief en zo nodig individueel- zo vroeg mogelijk gezondheidsvaardigheden aan. Dat doen we op basis van effectieve programma's en met inzet van ervaringsdeskundigheid.
- Via 'slimme richtlijnen' en slimme technieken zoals smartglasses zetten we beslissingsondersteuning in.
- We maken ons aanbod digitaal beschikbaar, juist ook buiten kantoortijden ('s avonds, in de weekends en op feestdagen).
- We passen onze locaties aan aan de behoefte van onze inwoners; bijvoorbeeld door openingstijden te veranderen en door te werken met mobiele locaties.
- Samen met ons netwerk geven we maatwerkadvies en zorgen we voor een gezamenlijk 'vangnet'.

We denken hierbij bijvoorbeeld aan digitale gesprekstools, zoals DIGIZ, om de zorgbehoeften van ouders en jeugdigen efficiënter scherp te krijgen en zorg op maat te leveren.

6. OM DIT TE BEREIKEN WERKEN WE BINNEN DE GGD SAMEN IN EEN GEZONDE ORGANISATIE

OM DIT TE BEREIKEN WERKEN WE BINNEN DE GGD SAMEN IN EEN GEZONDE ORGANISATIE

Binnen onze GGD werken we samen als gedreven en bevlogen professionals die er bewust voor kiezen om zich in te zetten voor de publieke gezondheid in West-Brabant. Na een intensieve coronaperiode hebben we in 2022 onze organisatie verder doorontwikkeld. We willen toegroeien naar een robuuste, duurzame en toekomstbestendige GGD. De samenleving wordt steeds complexer en maakt grote veranderingen door. Er is sprake van technologische vernieuwingen en verdergaande digitalisering. Maar we zien ook schaarste op de arbeidsmarkt, toenemende gezondheidsverschillen, polarisatie en wantrouwen naar de overheid. Voor onze inwoners willen we relevant zijn en blijven. Door voortdurend lerend mee te bewegen met onze samenleving leveren we een waardevolle bijdrage aan de gezondheid en het welzijn van onze inwoners.

Dit doen we onder andere als volgt:

- We benutten inzichten uit onderzoek, monitors en data om voortdurend te leren en de juiste beslissingen te nemen, op alle niveaus van de organisatie. Daarbij maken we beter gebruik van data die we al hebben, maken we nieuwe data beschikbaar en brengen we data van verschillende domeinen en partners samen.
- We werken met elkaar samen in zelfstandige teams, ondersteund door managers. We werken zo eenvoudig mogelijk, hebben samenwerkingsafspraken gemaakt op basis van onze GGD-waarden en hebben afgesproken welke gedrag daarbij hoort. De medische lijn is geborgd in een zorginhoudelijke structuur, waarin naast de zorginhoudelijke ontwikkelingen ook het kwaliteitsbeleid en de vakbekwaamheid zijn belegd.
- We zorgen voor duurzaamheid in het werk binnen onze organisatie door medewerkers te binden, te boeien en te laten bloeien. Daarbij maken we gebruik van een strategische personeelsplanning.

- We brengen focus aan in onze activiteiten.
- We borgen trajecten in ons werk en onze dagelijkse bedrijfsvoering zodra dat kan.
- We werken zoveel mogelijk samen aan onze Publieke Gezondheid met GGD Hart voor Brabant en andere GGD'en.

Vanuit een innovatietraject wil de GGD toe bewegen naar een Next Level: anders en passend bij de tijd. Met als ambitie om gezaghebbend, baanbrekend en duurzaam te zijn op het terrein van Publieke Gezondheid. Een innovatieve organisatie met veranderkracht en een divers personeelsbestand. Wat betekent dat voor de organisatie van ons werk? En hoe blijven we in de toekomst een aantrekkelijk werkgever? Dat gaan we met elkaar bepalen in de komende periode.

Indicatoren

Bij nieuwe ambities en doelen horen ook nieuwe indicatoren. In 2023 gaan we deze, samen met onze gemeenten, formuleren en zullen we ze opnemen in onze begrotingen en jaarstukken. We willen indicatoren die meetbaar zijn en waarmee we indien nodig kunnen bijsturen. Zo kunnen we de voortgang op onze doelen monitoren en ons hierover richting het bestuur jaarlijks verantwoorden.

samen

WIJ MAKEN GEZOND GEWOON